

تأمل در مسئولیت اجتماعی

ذبیح الله کرمی
سردبیر

با ذینفعان به صورت داوطلبانه مورد توسعه قرار داده و در هم می‌آمیزند. البته لازم به یادآوری است که جوامع مختلف با پیش‌زمینه‌های متفاوت فرهنگی و به‌طور کلی نهادی اولویت‌های متفاوتی را در زمینه مسئولیت اجتماعی در میان بنگاه‌ها، چه در عملکرد زیست‌محیطی و چه اجتماعی و نیز حاکمیتی، انتخاب می‌کنند.

در هر صورت همگان در برابر یکدیگر و در مقابل جامعه مسئول هستند. به این متن توجه کنیم، بسیار زیباست؛ «سال‌ها پیش وقتی یکی از دانشجویان انسان‌شناسی از مارگات مید (انسان‌شناس فرهنگی، ۱۹۷۸-۱۹۰۳) پرسید که نخستین تمدن در یک فرهنگ چیست؟ دانشجو انتظار داشت تا «مید» درباره قلاب‌های ماهیگیری، کاسه‌های سفالین یا سنگ‌های آسیاب حرف بزند، ولی نه، مید گفت که نخستین نشانه تمدن در یک فرهنگ باستانی استخوان رانی بوده که شکسته شده و سپس جوش خورده است. مید توضیح داد که چنانچه پای شما در یک قلمرو حیوانی بشکند، شما می‌میرید، شما نمی‌توانید از خطر بگریزید، برای نوشیدن به رودخانه بزنید یا برای غذا شکار کنید. شما خوراکی هستید برای جانوران پرنده‌زن. هیچ حیوانی با پای شکسته آن‌قدر دوام نمی‌آورد تا استخوانش جوش بخورد. استخوان شکسته رانی که جوش خورده است، گواهی است بر این‌که کسی زمان صرف کرده تا شخص پاشکسته را همراهی کند. محل جراحت را بسته است، شخص را نگهداری و تیمار کرده تا سلامت و بهبودی پیدا کند. مید گفت: کمک به دیگری در عین دشواری، همان جایی است که تمدن آغاز می‌شود. ما

مسئولیت اجتماعی یک چارچوب اخلاقی است و بیانگر این است که هر شخص چه یک فرد و چه یک سازمان باید با حساسیت و مبتنی بر اخلاق نسبت به مسائل اجتماعی، فرهنگی و محیطی رفتار کند تا نتیجه اقدامات به نفع جامعه رقم بخورد.

در نگاه اسلامی مسئولیت‌پذیری ریشه در هدفمندی خلقت انسان دارد و از جمله ویژگی‌های رشد روانی، اجتماعی و فطری است که شاخص‌هایی مانند خیرخواهی، نوع‌دوستی، توافق‌پذیری و امید به آینده این رویکرد را پشتیبانی می‌کند. در مقابل مسئولیت‌پذیری، بی‌تفاوتی عامل بازدارنده از ورود به فضای مرفعی عمل به مسئولیت اجتماعی است.

موضوع مسئولیت اجتماعی شرکت‌ها و بنگاه‌های اقتصادی نیز یکی از مهم‌ترین ایده‌ها در دهه‌های اخیر بوده است که به تدریج تکامل پیدا کرده تا به درک امروزی رسیده است. از مسئولیت اجتماعی شرکتی تعاریف زیادی ارائه شده است تا بر اساس این تعاریف بتوان به بررسی موضوعات مختلف در این حوزه پرداخت. مهم‌ترین مسئولیت اجتماعی شرکت‌ها شامل انتظارات اقتصادی، قانونی، اخلاقی و بصیرتی است که اجتماع نسبت به سازمان دارد و به معنای دیگر روشی است که تجارت به صورت پایدار در جامعه از طریق توسعه اقتصادی، کنترل خود، واکنش نسبت به ذینفعان و بهبودهای زیست‌محیطی ارزش ایجاد می‌کند؛ مفهومی که بر اساس آن شرکت‌ها نگرانی‌های زیست‌محیطی و اجتماعی را در فعالیتهای اقتصادی خود و در مقابله

اتفاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی کرمان در دوره جاری با آگاهی از ابعاد اجتماعی و عمومی نهادهای جامعه و آثار اشخاص و بنگاه‌ها بر محیط اجتماعی خود، اقدام به تشکیل کمیسیون مسئولیت اجتماعی نموده است تا نسبت به ترویج و تحقق این امر مهم در گستره جامعه برنامه‌ریزی و اقدام کند. ضمناً با توجه به دامنه تأثیر گزارش‌های عملکرد مسئولیت اجتماعی در تقویت مسئولیت‌پذیری‌های اجتماعی نسبت به انتشار گزارش عملکرد خود در این حوزه اقدام می‌نماید که همراه با مطالب ارزشمند عاملان به مسئولیت اجتماعی، اساتید و صاحب‌نظران از نظر خواهد گذشت.

وقتی در اوج شکوفایی خود هستیم که به دیگران یاری می‌رسانیم (ایرابایوک ترجمه عقیل قیومی)». آیا این نکته جای بسی تأمل ندارد که آغاز تمدن بشری مقارن با لحظه‌های اولین رفتارها و اقدامات در نوع دوستی، نیکی و احسان و یاریگری است که حالا ما در قالب مسئولیت اجتماعی به آن می‌پردازیم؟ این مفهوم در طول دهه‌ها با توسعه‌های اجتماعی، سیاسی و محیط کسب‌وکار تکامل پیدا کرده است. جامعه از افراد، بنگاه‌ها و سازمان‌ها انتظار دارد که به مسئولیت اجتماعی پای بند بوده و الزامات اجتماعی، محیطی، اخلاقی و انسانی را مدنظر قرار دهند.